

دستور العمل فنی زراعت ارزن

مقدمه:

به طور کلی ارزن با نام علمی *Panicum. sp.L* گیاهی است یکساله که با داشتن خصوصیات مناسب از جمله زودرسی و تحمل بالا به کم آبی، برای مناطق گرم و خشک که امکان کشت ذرت وجود ندارد قابل توصیه می باشد.



توصیه های زراعی :

بستر کاشت :

بدلیل ریز بودن بذور ارزن انتخاب خاک و همچنین تهیه بستر بذر از اهمیت ویژه ای

برخوردار است. برای این که بذور ارزن بتوانند به سرعت جوانه زده و به صورت یکنواخت سبز شوند بایستی زمین فشرده و نرم تهیه شود. چرا که زمین کلوخی بر سبز شدن و ظهور گیاهچه ارزن اثر می گذارد. برای ایجاد شرایط فوق عملیات آماده سازی زمین پس از آبیاری و گاورو شدن شامل شخم، دیسک و ماله کشی مناسب می باشد. جهت سبز شدن بهتر مزرعه توصیه می شود به محض این که رطوبت زمین به حد گاورو رسید اقدام به کشت گردد.

ارقام مناسب کاشت :

براساس یافته های تحقیقاتی سایر مناطق هم اقلیم با سیستان ارزن علوفه ای رقم نوتریفید به عنوان رقم مناسب علوفه ای و ارزن های دانه ای شامل ارزن معمولی (رقم پیش آهنگ) و دم روباهی (رقم باستان) برای شرایط منطقه قابل توصیه می باشد.

تاریخ کاشت :

ارزن ها در زمان جوانه زدن احتیاج به درجه حرارت بالا دارند کشت این گیاه برای تولید دانه اواسط اسفند ماه و برای علوفه اوایل فروردین ماه قابل توصیه می باشد.

روش کاشت :

ارزن به دوروش دست پاش و مکانیزه کشت می گردد. در کشت دست پاش باید بستر بذر کاملاً مسطح و صاف شود در کشت مکانیزه می توان از ردیف کار غلات استفاده نمود میزان بذر مورد نیاز جهت تولید علوفه ۲۵-۲۰ و در کشت دانه ای ۱۵-۱۰ کیلوگرم و فاصله ردیف ۳۰ سانتیمتر می باشد.

میزان کود :

میزان کود مورد نیاز بهتر است پس از انجام آزمایشهای خاکشناسی توصیه گردد. توقع ارزن به مواد غذایی نسبت به سایر غلات کمتر است ولی برای برداشت بیشتر محصول آن به عنوان یک توصیه عمومی ۱۰۰ کیلوگرم فسفر به همراه ۱۵۰ کیلوگرم پتاس ۱۰۰ کیلوگرم ازت در موقع کشت و دو بار کود سرک ازت به میزان ۱۰۰ کیلوگرم در هر نوبت قابل توصیه می باشد.

آبیاری:

نیاز آبیاری این گیاه نسبت به سایر غلات کمتر می باشد ولی به طور کلی آبیاری در مراحل

۶-۴ برگگی ، پنجه زنی، ساقه رفتن ، گلدهی و پر شدن دانه برای ارزن دانه ایی و برای ارزن علوفه ای آبیاری در زمان پنجه زنی و بعد از هر چین برداری آبیاری به همراه کود سرک انیتروژن انجام گیرد .

آفات و بیماریها :

به دلیل شرایط گرم و خشک بودن منطقه بیماری خاصی در این گیاه مشاهده نشده است ولی از لحاظ آفات از نظر آلودگی به شته ها باید مزرعه مورد بررسی قرار گیرد و جهت کنترل آن استفاده از سم هوستاکوییک ۱ در هزار و متاسیتوکس ۱/۵ در هزار قابل توصیه است.

علف های هرز :

ارزن ها در مراحل اولیه رشد از نظر رقابت با علف های هرز ضعیف است به همین دلیل از بین بردن علف های هرز در اوایل دوره رشد ضروری می باشد. کنترل علف های هرز به روش غیر شیمیایی موثرترین روش به هنگام آماده سازی بستر کاشت می باشد . که قبل از کاشت آبیاری زمین مورد نظر انجام شود تا بذر علفهای هرز سبز شوند. سپس با انجام عملیات خاک ورزی نسبت به از بین بردن آنها اقدام نمود. کنترل شیمیایی استفاده از علف کش 2,4-D + MCPA به مقدار ۱/۵ لیتر در هکتار بر علیه علف های هرز پهن برگ قابل توصیه است .

برداشت :

دانه های آن باید زمانی برداشت شوند که رنگ خوشه ها به زردی گراییده باشند و دانه ها سفت شده باشند . برای برداشت علوفه در زمان شروع گلدهی مناسب می باشد. ارزن علوفه ای بطور متوسط عملکرد حدود ۷۲ تن در هکتار علوفه تر تولید می کند و متوسط عملکرد بذر آن ۲ تا ۳ تن در هکتار می باشد .